

Statens helsetilsyn

Innledning

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. er vedtatt av Stortinget i vårsesjonen 2011, med virkning f.o.m. 1. januar 2012. Dette innebærer at det med virkning fra 2012 sendes **ett** embetsoppdrag til fylkesmennene som omfatter tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven, lov om sosiale tjenester i Nav, lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesteloven med fler. Det sendes ut et eget brev som omhandler oppgaver som omfattes av ny og gammel lovgivning og hvordan disse skal sees i sammenheng. Referanser som tar utgangspunkt i gammel lovgivning gjelder inntil videre.

Om tilsynsmyndigheten i fylkene viser vi til formuleringen i Prop. 91 L (2010-2011):

”Bestemmelsen i lov om statlig tilsyn med helsetjenesten, § 1 tredje ledd, om at «Fylkeslegen er tillagt myndighet som «Helsetilsynet i fylket» i lover og forskrifter og er da direkte underlagt Statens helsetilsyn», er foreslått opphevet. Dette innebærer at Helsetilsynet i fylket ikke lenger skal bestå som en egen instans. Som en konsekvens av dette er også bestemmelsen om at Helsetilsynet i fylket for øvrig er underlagt Fylkesmannen, foreslått opphevet. Bestemmelsene om at det i hvert fylke skal være en fylkeslege, og at fylkeslegen oppnevnes av Kongen, er foreslått videreført uten endringer. Dette innebærer at fylkeslegen videreføres som en egen embetsstilling.

I § 1 fjerde ledd av samme lov er det foreslått en ny bestemmelse som presiserer at Fylkesmannen er tillagt myndighet til å føre tilsyn med helse- og omsorgstjenestene. Dette innebærer en endring av hvilken instans som skal føre tilsyn med helsetjenesten, og en videreføring av [den gamle] sosialtjenesteloven § 2-6. Det er også foreslått en ny bestemmelse om at Fylkesmannen i sin tilsynsvirksomhet er direkte underlagt Statens helsetilsyn. Dette er en videreføring av den ordningen som i dag gjelder for Helsetilsynet i fylket.”

Statens helsetilsyn har fra 1. januar 2012 det overordnede faglige tilsyn med helse- og omsorgstjenester i landet jf. lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenester m.m. Når vi bruker begrepet helse- og omsorgstjenester er både helsetjenester i kommune og spesialisthelsetjenesten inkludert. I henhold til denne lovs § 1, fjerde ledd er Fylkesmannen tillagt myndighet til å føre tilsyn med helse- og omsorgstjenester og er da direkte underlagt Statens helsetilsyn.

Samhandlingsreformen, jf ny lovgivning, innebærer nye former for samarbeid i helse- og omsorgstjenesten, og vil også påvirke tilsynet. Vi vil følge opp Strategiplanen 2010-2012 og utvikle arbeidsformer som gjør at vi kan føre et effektivt tilsyn også med aktiviteter som går på tvers av virksomhetsgrensene, for slik å vurdere om endringer i lovgivningen virker etter hensikten.

Statens helsetilsyn har videre det overordnede faglige tilsyn med barnevernet i kommunene, med barneverninstitusjoner, sentre for foreldre og barn og omsorgssentre for mindreårige (barn under 15 år), jf. [barnevernloven § 2-3 b](#). Videre har Statens helsetilsyn overordnet faglig tilsyn med kommunenes virksomhet i arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. [lov om sosiale tjenester i Nav § 10](#).

Innholdet i Statens helsetilsyns overordnede tilsynsansvar fremgår nærmere av Rundskriv U-14/2002 fra Helse- og omsorgsdepartementet om ikrafttredelse av endringer i sosialtjenesteloven, Sosialdepartementets brev til Sosial- og helsedirektoratet og Statens helsetilsyn av 5. september 2003 om avklaring av myndighet i forhold til klagesaker etc., Barne- og likestillingsdepartementets (BLDs) brev av 18. desember 2009 og Arbeidsdepartementets (ADs) brev av 3. februar 2010.

Midler til lønn og drift til Fylkesmannen for å ivareta oppgavene som fremgår av dette brevet, inngår i tildelingen under kap. 1510, jf. Stortingets budsjettvedtak og FADs tildelingsbrev. Dette definerer de økonomiske rammene for aktivitetene i 2012.

Statens helsetilsyn er for 2012 tildelt 4,2 mill. kr. over kap. 721 for å styrke tilsynsarbeidet i fylkene knyttet til eldretilsynssatsingen over en 4-årsperiode. Også i 2012 skal midlene brukes til metodeutvikling og til formidling og spredning av funn. I 2010 og 2011 har flere embeter prøvd ut ulike modeller for spredning/formidling av tilsynserfaringer. Statens helsetilsyn vurderer å samle noen av embetene i løpet av 2012 for å utveksle og drøfte erfaringer fra dette utviklingsarbeidet med tanke på overføringsverdi til andre tilsynsområder og satsinger.

Stortinget har vedtatt at meldeordningen etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 skal overføres fra Statens helsetilsyn og Helsetilsynet i fylket til Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten ved Nasjonal enhet for pasientsikkerhet. Tidspunktet for overføringen er satt til 1. juli 2012, jf Prop. 1 S (2011-2012). Ressurser knyttet til å gjennomføre oppgaven vil overføres fra samme tidspunkt. Dette innebærer at Fylkesmannen skal motta og behandle meldinger etter § 3-3 frem til 1. juli 2012.

Generelle retningslinjer for virksomheten

Samfunnets mål for tilsynet

Fylkesmannen skal, som tilsynsmyndighet, ha kunnskap om barns oppvekstforhold, befolkningens levekår, helsemessige forhold i befolkningen og behov for barnevernstjenester, sosiale tjenester i Nav og helse- og omsorgstjenester. Fylkesmannen skal videre kontrollere om tjenestene blir utøvd i tråd med krav i barnevernloven, lov om sosiale tjenester i Nav, lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenesteloven med fler, og gripe inn overfor virksomheter som utøver virksomheten i strid med lovgivningen. Fylkesmannen skal føre tilsyn med alt helsepersonell og annet personell i kommune og spesialisthelsetjeneste som yter helse- og omsorgstjenester. Klagebehandling, tilsyn, rådgivning basert på erfaringer fra tilsyn og øvrige rettssikringsoppgaver skal medvirke til at:

- befolkningens behov for tjenester ivaretas
- barnevernstjenester, sosiale tjenester i Nav og helse- og omsorgstjenester drives forsvarlig
- barnevernstjenester er til barnas beste
- svikt i tjenestene forebygges
- ressurser i tjenester brukes på en forsvarlig og effektiv måte

I tillegg er det et sentralt mål at befolkningen har tillit til personell og tjenester.

De årlige budsjettproposisjonene gir de politiske målene for tilsyn under kap 721 og kap 1510.

Myndighet lagt til Fylkesmannen

Myndighet lagt til Fylkesmannen er referert på Statens helsetilsyns nettsted www.helsetilsynet.no, se meny [Om Helsetilsynet/Myndighet](#).

Generelt om risikovurdering og prioritering

Tilsynsressursene skal styres mot områder

- av stor betydning for enkeltmenneskers rettssikkerhet
- der sannsynlighet for svikt er stor
- der konsekvensene av svikt for barn og deres familie og andre tjenestemottakere, er alvorlige, eller
- der de som trenger tjenester ikke selv kan forventes å ivareta sine interesser.

Prioritering – barneverntjenester:

Høyeste prioritet har hendelsesbaserte tilsynssaker hvor det er viktig å gripe inn raskt, klagesaker og planlagt tilsyn regulert i forskrifter til barnevernloven. Derette kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

Prioritering – sosiale tjenester i Nav:

Høyeste prioritet har hendelsesbaserte tilsynssaker hvor det er viktig å gripe inn raskt, og klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

Prioritering – helse- og omsorgstjenester:

Høyeste prioritet har hendelsesbaserte tilsynssaker hvor det er viktig å gripe inn raskt, klagesaker etter pasient- og brukerrettighetsloven hvor det er av spesiell betydning for brukeren at saken behandles raskt, og gjennomgang/overprøving av tvangstiltak etter pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9. Deretter kommer landsomfattende tilsyn og annet planlagt tilsyn.

Prioriteringsrekkefølgen innebærer ikke at alle klage- og tilsynssaker skal avvikles før embetet igangsetter planlagt tilsyn. Embetet forventes å komme så nær saksbehandlings- og volumkrav som mulig for alle tre oppgavene. Dersom kravene ikke kan oppfylles, er det viktigst å oppfylle kravet til leveringstid for de prioriterte klage- og tilsynssakene, og dernest volumkrav for planlagt landsomfattende tilsyn.

Styringsdialog, kommunikasjon og faglig støtte

Styringslinjen mellom Statens helsetilsyn som overordnet tilsynsmyndighet og Fylkesmannen forutsetter en presis styringsdialog og god kommunikasjon. I denne sammenheng fremheves følgende kanaler for styring og kommunikasjon:

- Dette embetsoppdraget formidler forventninger og stiller krav til aktiviteter, resultater og rapportering.
- Statens helsetilsyn arrangerer møter om styringsmessige og faglige forhold med lederne for tilsyn med barneverntjenester, sosiale tjenester i Nav og helse- og omsorgstjenester. Noen av møtene arrangeres av Statens helsetilsyn alene, mens andre arrangeres i samarbeid med Helsedirektoratet (Hdir) og/eller Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir) og/eller Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). Datoer for møtene fremkommer i møtekalenderen sist i dette dokumentet, og blir jevnlig oppdatert på intranettet Losen under menyen møter.

- Statens helsetilsyn vil avholde egne møter om faglig ledelse av tilsynet med barneverntjenester, sosiale tjenester i Nav og helse- og omsorgstjenester med tilsynslederne i fylkesmannsembetene. Datoer for møtene fremkommer i møtekalenderen sist i dette dokumentet.
- Statens helsetilsyn vil gjennomføre opplæring og erfaringsutveksling med fylkesmennene om planlagt tilsyn med kommuner/virksomheter, behandling av tilsynssaker, behandling av klagesaker og for å ivareta andre rettssikkerhetsoppgaver.
- Statens helsetilsyn vil gi tilbakemelding i form av brev, samtaler og møter med enkeltembeter og/eller i fellesmøter etter gjennomgang av fylkesmennenes tilsynsrapporter, rapporteringer, klageavgjørelser og tilsynssaker.
- Statens helsetilsyn skal orienteres i saker av stor allmenn interesse og andre saker som vi bør være kjent med.
- Statens helsetilsyn vil gjennomføre metodeopplæring og erfaringsamlinger knyttet til de ulike tilsynsformene.
- Statens helsetilsyn vil styre og gi faglig støtte for å bidra til enhetlig saksbehandling og et kvalitativt godt tilsyn hos fylkesmennene. Statens helsetilsyns rundskriv og veiledere på ulike områder skal være styrende for Fylkesmannens behandling av saker og utførelse av tilsyn.

Et nytt system, NESTOR, skal avløse RegRoT og gjeldende rapporteringssystemer for saker innen sosialtjenesten. Fylkesmennene får tilgang til NESTOR i 2012. NESTOR er ikke bare et registreringssystem, men også et system for statistikk og styring av saksoppgavene, og vil være mer robust og anvendelig enn eksisterende registrerings- og rapporteringssystemer. Statens helsetilsyn vil fortsette arbeidet med å videreutvikle Losen, nettstedet www.helsetilsynet.no og den interne informasjonen for Statens helsetilsyn og fylkesmennene.

Det oppfordres til bruk av videokonferanseutstyret som finnes i Statens helsetilsyn og i de fleste Statens hus for ivaretagelse av faglig og styringsrelatert kontakt.

Statens helsetilsyn ivaretar koordinering av tilsynsvirksomheten, og skal ha en kompetansesenterfunksjon på tilsynsfeltet. Vårt bibliotek skal være en nasjonal ressurs for dokumentasjon på området tilsyn innen barneverntjenester, sosiale tjenester i Nav og helse- og omsorgstjenester og vil bistå fylkesmennene med informasjonsinnhenting og andre bibliotekstjenester, herunder tilby kurs om dette.

Kontaktfylkesmennenes funksjon for å ivareta samordning av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Ordningen med kontaktfylkeslege videreføres i 2012 med Fylkesmannen som ansvarlig for ordningen.

Dette innebærer at Statens helsetilsyn har utpekt en fylkesmann i hver helseregion som kontaktfylkesmann for oppgaver som gjelder spesialisthelsetjenesten. Hjemmelgrunnlaget finnes i lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. § 1, femte ledd, hvor det står at Statens helsetilsyn kan gi den enkelte fylkesmann oppgaver som omfatter et større geografisk område enn eget fylke.

Det er Fylkesmannen i det enkelte fylket som har ansvar for tilsynet med helsetjenester i fylket, med mindre annet er bestemt. Kontaktfylkesmannen er ikke gitt myndighet over fylkesmennene i øvrige fylker i helseregionen, jf. [Statens helsetilsyns rapport av 21. desember 2004](#) om [de tidligere] kontaktfylkeslegenes fremtidige rolle og funksjon. Kontaktfylkesmennenes rolle og funksjon samsvarer med det som frem til 1. januar 2012 var kontaktfylkeslegens rolle og funksjon.

På grunn av stor arbeidsmengde i Helseregion Sør-Øst, er kontaktfylkesmanns-funksjonen fordelt på tre embeter. Ordningen forutsetter at det er tett og god kontakt mellom de tre kontaktfylkesmennene og de øvrige fylkesmennene i helseregionen. Omfordelingen av midler fremkommer av vedlegg 1 til dette brevet.

Oppgaven som kontaktfylkesmann er pr 1. januar 2012 tillagt:

Helseregion Sør-Øst	Fylkesmannen i Oslo og Akershus Intern arbeidsdeling: Oslo, Akershus og Buskerud (FM Oslo og Akershus) Hedmark, Oppland og Østfold (FM Hedmark) Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark og Vestfold (FM Aust-Agder)
Helseregion Vest:	Fylkesmannen i Hordaland
Helseregion Midt-Norge:	Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Helseregion Nord:	Fylkesmannen i Troms

Det skal i 2012 gjennomføres landsomfattende tilsyn med spesialisthelsetjenestens håndtering og vurdering av henvisninger mv. i kreftbehandlingen.

Kontaktfylkesmannen har ansvar for:

- å ta initiativ til å organisere prosessen med planlegging og gjennomføring av dette tilsynet i helseregionen, herunder valg av felles tilsynslag, utpeking av revisjonsleder med mer. Kontaktfylkesmannen har et særlig ansvar for at fylkesmennene i alle fylkene i helseregionen blir hørt. Vi viser til kap 82.2, tabell over krav til omfang av planlagt tilsyn i 2012.
- at det blir utarbeidet felles oppsummerende rapport fra tilsynet i hver helseregion til bruk overfor det regionale helseforetaket

Tilsynet med de fylkesovergripende helseforetakene skal fremstå samordnet og harmonisert. Fylkesmannen i begge fylkene har ansvar for at dette skjer. Dette gjelder tilsyn med følgende fylkesovergripende helseforetak:

Helse Fonna HF:	Fylkesmannen i Hordaland (avtale med Fylkesmannen i Rogaland)
UNN/Narvik HF:	Fylkesmannen i Troms - sammen med Fylkesmannen i Nordland.
Sykehuset Sørlandet HF:	Fylkesmannen i Vest-Agder - sammen med Fylkesmannen i Aust-Agder.
Vestre Viken HF:	Fylkesmannen i Buskerud – sammen med Fylkesmannen i Oslo og Akershus.
Sykehuset Innlandet HF:	Fylkesmannen i Hedmark – sammen med Fylkesmannen i Oppland.

Kontaktfylkesmannen har ansvar for planlegging og gjennomføring av tilsynsmyndighetens møter med det regionale helseforetaket. Det er utarbeidet egne ["Retningslinjer for tilsynsmyndighetenes møter med de regionale helseforetakene"](#), (Internserien 8/2010). Av retningslinjene fremgår bl.a. forutsetninger for planlegging og gjennomføring av møtene.

Kontaktfylkesmennene og Fylkesmannen i de fylker som har fylkesovergripende helseforetak skal omtale sine aktiviteter og erfaringer knyttet til planlegging og koordinering av tilsyn med spesialisthelsetjenesten i årsrapporten til FAD.

Oppgaver knyttet til funksjon som kontaktfylkesmann og/eller ansvar for tilsyn med fylkesovergripende helseforetak er kompensert økonomisk gjennom tildelingsbrevet for 2012 fra FAD til fylkesmennene.

Resultatområde 41 Tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven

41.1 Hendelsesbasert tilsyn

Kapitlet omhandler tilsynssaker som Fylkesmannen behandler på grunnlag av hendelser eller forhold i barneverntjenesten.

Oppdrag

Fylkesmannen skal foreta tilsynsmessig oppfølging av henvendelser fra barn, foreldre/foresatte, ansatte eller andre om hendelser hvor det er grunn til å vurdere om barneverntjenester drives på en måte som kan ha skadelige følger for barna og/eller deres familie, eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig.

Bakgrunnsinformasjon

- [Barnevernloven § 2-3b andre og tredje ledd](#), jf [§§ 2-3 fjerde ledd, 5-7](#) og [5A-7](#)
-
- [Forskrift om tilsyn med barneverninstitusjoner §§ 7 og 8 tredje ledd.](#)
- Veileder for behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker etter lov om barneverntjenester, (Internserien 5/2011)
- (Internserien 5/2011)

Resultatkrav

Saksbehandlingstiden og oppfølgingsformen må reflektere sakens alvorlighet. Henvendelser som omfatter fare for liv, helse og overgrep skal alltid følges opp.

Rapportering

Saksantall og utfall av saksbehandlingen skal fremgå av Årsrapport for Fylkesmannens tilsyn med barnevernet. Årsrapporten sendes Statens helsetilsyn innen 20. januar 2013.

Arbeidsmetode

Saksantall og utfall av saksbehandlingen skal fremgå av Årsrapport for Fylkesmannens tilsyn med barnevernet. Årsrapporten sendes Statens helsetilsyn innen 20. januar 2013.

41.2 Planlagt tilsyn

Kapitlet omhandler de planlagte utadrettede aktivitetene som Fylkesmannen skal utføre som tilsynsmyndighet på barnevernområdet.

Tilsynsplan

Oppdrag

Fylkesmannen skal utarbeide tilsynsplan for 2012 som omfatter planlagt tilsyn med kommuner, barneverninstitusjoner, sentre for foreldre og barn og omsorgssentre for mindreårige.

Planen skal inneholde oversikt over:

- planlagte systemrevisjoner (én per institusjon per år) spesifisert på kommuner, statlige og private barneverninstitusjoner og omsorgssentre for mindreårige, med tema og tidspunkt for gjennomføring
- planlagte tilsyn med sentre for foreldre og barn, spesifisert på sentre og tidspunkt for gjennomføring
- annet planlagt tilsyn (unntatt individtilsyn)
- planlagte kartlegginger som Fylkesmannen utfører som tilsynsmyndighet

Fylkesmannen skal samordne planen for tilsyn med barneverntjenester med planer for tilsyn på de andre områdene, for å bidra til at staten er koordinert i sine tilsynsaktiviteter overfor kommunene.

Bakgrunnsinformasjon

- [Kommuneloven kapittel 10 A - Statlig tilsyn med kommunen eller fylkeskommunen](#)

- [Barnevernloven § 2-3 fjerde ledd](#) og [2-3b annet ledd](#)
- [Barnevernloven §§ 2-3b tredje ledd, 5-7](#) og [5A-7](#)
- [Forskrift om tilsyn med barneverninstitusjoner](#)
- [Forskrift for sentre for foreldre og barn](#)

Resultatkrav

- Tilsynsplan skal leveres innen 20. januar 2012.

Tilsynsplanene leveres i Excel-mal utarbeidet av Statens helsetilsyn.

Rapportering

- Innen 31. mai skal Fylkesmannen sende inn oppdaterte tilsynsplaner per 30. april, med angivelse av hvilke tilsyn som er gjennomført, en vurdering av status for gjennomføringen av tilsynsplanen, og en angivelse av forventet status per 31. desember.
- Innen 20. januar 2013 skal Fylkesmannen sende inn oppdatert tilsynsplan per 31. desember, med angivelse av hvilke tilsyn som er gjennomført.

Rapport for planlagte tilsyn avgis i samme Excel-fil som tilsynsplanen for disse tilsynene.

Arbeidsmetode

- Tilsynsplanen skal bygge på kunnskap om og vurdering av sårbarhet og risiko, herunder klager, fare for brudd på barnevernloven og forskrifter til loven, opplysninger om svikt overfor grupper av barn og/eller enkeltbarn.

Gjennomføring av tilsyn

Oppdrag

- Fylkesmannen skal, som ledd i landsomfattende tilsyn 2012, gjennomføre systemrevisjon med den kommunale barneverntjenestens arbeid med undersøkelser og evaluering av hjelpetiltak for hjemmeboende barn. Barns rett til medvirkning er sentralt tema.
- Fylkesmannen skal i tillegg føre tilsyn med den kommunale barneverntjenesten basert på egne risiko- og sårbarhetsvurderinger. Fylkesmannen avgjør selv form og omfang på dette tilsynet.
- Fylkesmannen skal gjennomføre systemrevisjon ved hver av barneverninstitusjonene og omsorgssentrene for enslige mindreårige i fylket.
- Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn (individrettede) ved besøk i institusjonen minst to ganger hvert år. Minst ett besøk skal skje uanmeldt. Institusjoner som tar imot barn plassert etter barnevernloven § 4-24 og § 4-26 skal besøkes minst fire ganger hvert år. Minst to besøk skal skje uanmeldt.
- Fylkesmannen skal gjennomføre anmeldte og uanmeldte tilsyn med fosterhjem med særlige forutsetninger etter barnevernloven § 4-27.
- Fylkesmannen skal gjennomføre uanmeldte tilsyn med omsorgssentrene for enslige mindreårige asylsøkere. Fylkesmennene skal sørge for at det er nødvendig tolketjenester i forbindelse med uanmeldt tilsyn. Bufetat skal dekke kostnadene til tolk.
- Fylkesmannen skal ha samtale med alle barn og unge i institusjoner og i omsorgssenter som ønsker det.
- Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med sentre for foreldre og barn. Alle sentre som ikke hadde tilsyn i 2011 skal ha tilsyn.

Bakgrunnsinformasjon

- [Barnevernloven § 2-3b andre og tredje ledd](#), jf [§§ 2-3 fjerde ledd, 5-7](#) og [5A-7](#)
- [Forskrift om tilsyn med barneverninstitusjoner](#)
- [Prosedyre for tilsyn utført som systemrevisjon](#) (Internserien 1/2008)
- [Mal for rapportering fra systemrevisjoner](#)
- [Retningslinjer for oppfølging og avslutning av tilsyn ved lovbrudd i virksomheter.](#) (Internserien 8/2011)
- [Forskrift om internkontroll etter barnevernloven](#)
- [Forskrift om internkontroll i institusjoner](#)
- [Forskrift om tvang i barneverninstitusjon](#)
- Veileder for landsomfattende tilsyn med barneverntjenester i kommunene: Kommunenes arbeid med undersøkelser og evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn.
- [Forskrift for sentre for foreldre og barn](#)
- Veileder for tilsyn med sentre for foreldre og barn vil bli ferdigstilt i mars 2012.
- Brev av 17. januar 2011 fra BLD til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om utgifter til tolk ved fylkesmannens tilsyn i omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere
- [Veileder for Fylkesmannens samtaler med barn og unge i barneverninstitusjoner](#) (Internserien 1/2012)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#)

Resultatkrav

- Tilsynet som inngår i det landsomfattende tilsynet, skal gjennomføres i det omfang og ut fra de krav som fremgår av egen veileder for tilsynet.
- Tilsynet med institusjoner, herunder enheter og fosterhjem med særlige forutsetninger, og omsorgssentre for mindreårige, skal minimum gjennomføres i det omfang som fremgår av forskrift om tilsyn med barneverninstitusjoner.
- Tilsyn med sentre for foreldre og barn skal gjennomføres i det omfang som fremgår av forskrift for sentre for foreldre og barn (minimum hvert annet år), og slik at sentre som ikke hadde tilsyn i 2011 skal ha tilsyn.
- Hver systemrevisjon som gjennomføres felles med tema innen sosiale tjenester i Nav og/eller helse- og omsorgstjenester, kan telles som tilsyn på alle områdene.
- Fylkesmannen skal følge opp tilsyn der det identifiseres brudd på lov- og forskriftskrav inntil feil er rettet og forholdene brakt i samsvar med lov og forskrift. Når Fylkesmannen vurderer alle brudd på lov- og forskriftskrav ved tilsynet som rettet, skal tilsynet avsluttes og virksomheten orienteres om dette i eget brev.

Rapportering

- Rapport fra den enkelte systemrevisjon sendes elektronisk i Word til Statens helsetilsyn ved postmottak@helsetilsynet.no. Disse rapportene publiseres på <http://www.helsetilsynet.no/no/Tilsyn/Tilsynsrapporter/>. [Rapportmalen](#) for systemrevisjoner som er utarbeidet av Statens helsetilsyn, skal benyttes.
- Tilsynsrapporter fra det landsomfattende tilsynet med kommunalt barnevern sendes fortløpende og innen 1. desember 2012.
- Kopi av brev fra Fylkesmannen til virksomheten ved oversending av rapporten fra systemrevisjonen, skal følge med.
- Kopi av brev fra Fylkesmannen til virksomheten når en systemrevisjon der det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet, skal sendes Statens helsetilsyn.

- Rapportene fra individtilsynene skal ikke sendes Statens helsetilsyn fortløpende. Statens helsetilsyn vil komme tilbake til hvordan rapportene fra disse tilsynene skal håndteres.
- Årsrapport for Fylkesmannens tilsyn med barneverntjenester skal sendes Statens helsetilsyn innen 20. januar 2013 i rapportmal som ligger på Losen under [Styringssystem > Planlegging og rapportering](#).
- Alle brudd på lov- og forskriftskrav i tilsyn som er gjennomført før 31. desember 2011, og som ikke er rettet ved utgangen av 2012, skal telles opp særskilt og rapporteres i oversendelse av rapport for gjennomføring av planlagte tilsyn 20. januar 2013.

Kopi av avslutningsbrevet for hvert tilsyn skal sendes til postmottak@helsetilsynet.no

41.3 Klagesaker

Oppdrag

- Fylkesmannen skal behandle klager på enkeltvedtak fattet av barneverntjenester og oppfølgingsvedtak fattet av statlig regional barnevernmyndighet.
- Fylkesmannen skal behandle klager som gjelder rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon.

Bakgrunnsinformasjon

- [Barnevernloven § 6-5](#)
- [Forskrift om tilsyn med barneverninstitusjoner § 11](#)
- [Forskrift om tvang i barneverninstitusjon § 25.](#)

Resultatkrav

Minst 90 prosent av klagesakene etter barnevernloven som behandles og avsluttes i 2012 skal ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.

Rapportering

Antall klager, saksbehandlingstid for Fylkesmannens klagebehandling og resultat av klagebehandlingen skal sendes Statens helsetilsyn innen 20. januar 2013, som del av Årsrapport for Fylkesmannens tilsyn med barneverntjenester i fylket i 2012.

41.9 Andre oppdrag

Oppfølging av kommunens frister

Oppdrag

- Fylkesmannen skal kontrollere slutførte fristskjema oversendt fra kommunene.
- Fylkesmannen skal vurdere å ilegge mulkt dersom råd og veiledning ikke hindrer at fristoversittelser gjentar seg.

Bakgrunnsinformasjon

- [Forskrift om mulkt etter barnevernloven](#)

Rapportering

- Kopi av vedtak om illeggelse av mulkt skal sendes Statens helsetilsyn til orientering.

Kartlegginger

Oppdrag

Fylkesmannen skal sørge for å ha god oversikt over og kunnskap om områder og problemstillinger, blant annet som ledd i planlegging av tilsyn. Kunnskapsinnhenting kan for eksempel skje gjennom kartlegginger.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal beslutte hvordan resultatene av kartleggingen skal følges opp tilsynsmessig.

Rapportering

- Resultatet av kartlegginger gjennomført av Fylkesmannen skal formidles til de som har levert opplysninger og andre relevante mottakere.
- Resultater kan formidles gjennom rapporter, artikler, møter eller seminarer.
- Resultat fra kartlegginger (rapporter el.) som Fylkesmannen gjennomfører skal sendes til Statens helsetilsyn elektronisk og fortløpende ved postmottak@helsetilsynet.no. Resultatet kan bli publisert på Losen.

Prioritering av områder for tilsyn 2014

I forbindelse med Statens helsetilsyns justering av styringsprosessene, er kalenderen for prioriteringsprosessen endret. Områder for tilsyn i 2013 ble besluttet 26. oktober 2011.

Oppdrag

Fylkesmannen skal komme med forslag til tema for prioritering av tilsyn og satsingsområder for 2014, basert på informasjon fra eget fylke.

Bakgrunnsinformasjon

Brev medio juni 2012 fra Statens helsetilsyn til fylkesmennene.

Rapportering

Forslag og synspunkter til tilsynsaktiviteter i 2014 sendes Statens helsetilsyn innen 1. september 2012.

Resultatområde 73.1 Klager på økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet etter lov om sosiale tjenester i NAV

Oppdrag

- Fylkesmannen skal behandle klager om økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet.
- Fylkesmannen skal bidra ved utarbeiding og implementering av retningslinjer for behandling av klagesaker som gjelder økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)

- [Retningslinjer for fylkesmennenes behandling av klager som gjelder økonomisk sosialhjelp](#) Rundskriv IK-2/2009 fra Statens helsetilsyn.
- [Relevante forskrifter og rundskriv \(samleside på Losen\)](#)
- [Veileder i behandling av klagesaker etter sosialtjenesteloven kap. 4](#), (Internserien 8/2008), revidert utgave 1. august 2009. Gjelder inntil videre.

Resultatkrav

- Minst 90 prosent av klagesakene etter lov om sosiale tjenester i Nav som behandles og avsluttes i 2012 skal ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.

Rapportering

- Antall behandlede saker og saksbehandlingstid skal gjengis i årsrapporten til FAD.
- Informasjon om hvordan rapportering skal skje til Statens helsetilsyn vil bli gitt i eget brev.

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i NAV

74.1 Hendelsesbasert tilsyn

Kapitlet omhandler tilsynssaker som Fylkesmannen behandler på grunnlag av hendelser eller forhold som gjelder sosiale tjenester i Nav.

Behandling av tilsynssaker

Oppdrag

- Fylkesmannen skal foreta tilsynsmessig oppfølging av henvendelser fra tjenestemottakere, pårørende, ansatte eller andre om hendelser hvor det er grunn til å vurdere om kommunens sosiale tjenester i Nav drives på en måte som kan ha skadelige følger for tjenestemottaker eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig.

Bakgrunnsinformasjon

- [Veileder for behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker etter sosialtjenestelovgivningen](#). (Internserien 10/2010) Gjelder inntil videre.
- [Lov om sosiale tjenester i Nav](#)

Resultatkrav

- Saksbehandlingstiden og oppfølgingsformen må reflektere sakens alvorlighet.
- Henvendelser som omfatter fare for liv, helse og overgrep skal alltid følges opp.

Rapportering

- Kopi av avslutningsbrevet i de sakene som Fylkesmannen har funnet det nødvendig å følge opp tilsynsmessig skal oversendes Statens helsetilsyn.
- Antall behandlede saker og saksbehandlingstid skal gjengis i årsrapporten til FAD.

74.2 Planlagt tilsyn

Tilsynsplan Oppdrag

Fylkesmannen skal utarbeide tilsynsplan for 2012 som omfatter planlagt tilsyn med kommunenes sosiale tjenester i Nav.

Planen skal inneholde oversikt over:

- planlagte tilsynsaktiviteter spesifisert på tema, kommuner og tidspunkt for gjennomføring. Det skal fremgå om tilsynet er planlagt som systemrevisjon eller som annet virksomhetstilsyn.
- planlagte kartlegginger som Fylkesmannen utfører som tilsynsmyndighet
- Fylkesmannen skal samordne planen for tilsyn med sosiale tjenester i Nav med planene for tilsyn på de andre områdene, for å bidra til at staten er koordinert i sine tilsynsaktiviteter overfor kommunene.

Bakgrunnsinformasjon

- [Kommuneloven kapittel 10 A - Statlig tilsyn med kommunen eller fylkeskommunen](#)
- [Lov om sosiale tjenester i Nav § 9](#)

Resultatkrav

- Tilsynsplan skal leveres innen **20. januar 2012**.

Tilsynsplanene for planlagt tilsyn som inngår i volumkrav for 2012 leveres i Excel-mal utarbeidet av Statens helsetilsyn.

Rapportering

- Innen 31. mai skal Fylkesmannen sende inn oppdaterte tilsynsplaner per 30. april, med angivelse av hvilke tilsyn som er gjennomført, en vurdering av status for gjennomføringen av tilsynsplanen, og en angivelse av forventet status per 31. desember.
- Innen 20. januar 2013 skal Fylkesmannen sende inn oppdaterte tilsynsplaner per 31. desember, med angivelse av hvilke tilsyn som er gjennomført.

Rapport for planlagte tilsyn som inngår i volumkrav avgis i samme Excel-fil som tilsynsplanen for disse tilsynene.

Arbeidsmetode

- Tilsynsplanen skal bygge på kunnskap om og vurdering av sårbarhet og risiko, herunder klager, opplysninger om svikt overfor enkeltpersoner eller grupper av tjenestemottakere og/eller andre forhold som gir grunnlag for tilsyn.

Gjennomføring av tilsyn Oppdrag

- Fylkesmannen skal som ledd i landsomfattende tilsyn føre tilsyn som systemrevisjon etter revidert veileder med sosiale tjenester i Nav - behandling av søknad om økonomisk stønad fra familier med barn.
- Fylkesmannen skal følge opp tilsyn der det identifiseres brudd på lov- og forskriftskrav inntil feil er rettet og forholdene brakt i samsvar med lov og forskrift. Når Fylkesmannen vurderer alle brudd på lov- og forskriftskrav ved tilsynet som rettet, skal tilsynet avsluttes og virksomheten orienteres om dette i eget brev.

Bakgrunnsinformasjon

- Veileder for landomfattende tilsyn 2012 med økonomisk stønad til personer med omsorg for barn
- [Prosedyre for tilsyn utført som systemrevisjon](#) (Internserien 1/2008)
- [Mal for rapportering fra systemrevisjoner](#)
- [Retningslinjer for oppfølging og avslutning av tilsyn ved lovbrudd i virksomheter](#) (Internserien 8/2011)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#)

Resultatkrav

- Tilsynet som inngår i det landsomfattende tilsynet, skal gjennomføres i det omfang og ut fra de krav som fremgår av egen veileder for tilsynet. Systemrevisjonene inngår i volumkravet beskrevet nedenfor.
- Fylkesmennene skal gjennomføre tilsyn utført som systemrevisjoner i et volum som tilsvarer minst 100 tilsyn rettet mot kommunenes sosiale tjenester i Nav. Krav til antall systemrevisjoner for det enkelte embete:

Fylkesmannsembete	Tilsyn	Fylkesmannsembete	Tilsyn
Østfold	6	Rogaland	7
Oslo og Akershus	12	Hordaland	8
Hedmark	5	Sogn og Fjordane	4
Oppland	5	Møre og Romsdal	6
Buskerud	6	Sør-Trøndelag	6
Vestfold	5	Nord-Trøndelag	4
Telemark	4	Nordland	6
Aust-Agder	4	Troms	4
Vest-Agder	4	Finnmark	4
Sum			100

Rapportering

- Tilsynsrapport fra det enkelte tilsyn sendes fortløpende til Statens helsetilsyn elektronisk i Word til postmottak@helsetilsynet.no. Rapporten blir publisert på <http://www.helsetilsynet.no/no/Tilsyn/Tilsynsrapporter/>. [Rapportmal](#) for systemrevisjoner utarbeidet av Statens helsetilsyn skal benyttes dersom tilsynet gjennomføres som systemrevisjon.
- Tilsynsrapporter fra det landsomfattende tilsynet med økonomisk sosialhjelp sendes fortløpende og innen 1. desember 2012.

- Kopi av Fylkesmannens brev til virksomheten ved oversendelse av rapporten skal følge med.
- Hver systemrevisjon som gjennomføres felles med tema innen barneverntjenester og/eller helse- og omsorgstjenester, kan telles som tilsyn på alle områder.
- Brev fra Fylkesmannen til virksomheten når et tilsyn der det er identifisert brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet, skal sendes i kopi til Statens helsetilsyn.
- Rapporter fra gjennomføring av tilsynsplaner skal sendes Statens helsetilsyn innen 20. januar 2013, i mal/skjema publisert på Losen under "[Styringssystem > Planlegging og rapportering](#)".
- Det totale omfanget av systemrevisjoner, andre tilsyn og sentrale funn skal omtales i årsrapporten til FAD.
- Alle brudd på lov- og forskriftskrav i tilsyn som er gjennomført før 31. desember 2011, og som ikke er rettet ved utgangen av 2012, skal oppsummeres i eget brev i forbindelse med rapporteringen på tilsynsplanen med frist 20. januar 2013.
- Kopi av avslutningsbrevet for hvert tilsyn skal sendes til postmottak@helsetilsynet.no.

74.9 Andre oppdrag

Kartlegginger

Oppdrag

Fylkesmannen skal sørge for å ha god oversikt over og kunnskap om områder og problemstillinger, blant annet som ledd i planlegging av tilsyn. Kunnskapsinnhenting kan for eksempel skje gjennom kartlegginger.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal beslutte hvordan resultatene av kartleggingen skal følges opp tilsynsmessig.

Rapporteringskrav

- Resultatet av kartlegginger gjennomført av Fylkesmannen skal formidles til de som har levert opplysninger og andre relevante mottakere.
- Resultater kan formidles gjennom rapporter, artikler, møter eller seminarer.
- Resultat fra kartlegginger (rapporter el.) som Fylkesmannen gjennomfører skal sendes til Statens helsetilsyn elektronisk og fortløpende ved postmottak@helsetilsynet.no. Resultatet kan bli publisert på Losen.

Prioritering av områder for tilsyn 2014

I forbindelse med Statens helsetilsyns justering av styringsprosessene, er kalenderen for prioriteringsprosessen endret. Områder for tilsyn i 2013 ble besluttet 26. oktober 2011.

Oppdrag

Fylkesmannen skal komme med forslag til tema for prioritering av tilsyn og satsingsområder for 2014, basert på informasjon fra eget fylke.

Bakgrunnsinformasjon

Brev medio juni 2012 fra Statens helsetilsyn til fylkesmennene.

Rapportering

Forslag og synspunkter til tilsynsaktiviteter i 2014 sendes Statens helsetilsyn innen 1. september 2012.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling som gjelder helse- og omsorgstjenester

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Behandling av tilsynssaker

Oppdrag

Fylkesmannen skal behandle tilsynssaker etter helse- og omsorgslovgivningen.

Fylkesmannen skal behandle tilsynssaker

- overfor helsepersonell og virksomheter i helsetjenester
- overfor helsepersonell med autorisasjon og virksomheter i omsorgstjenester
- avslutte tilsynssakene som ikke skal oversendes, jf. nedenfor
- påpeke pliktbrudd overfor virksomheter og/eller personell og gi veiledning i slike saker når det er aktuelt
- anmelde mulige brudd på straffeloven
- vurdere tilsynssakene med sikte på om det kan være grunnlag for mistanke om misbruk av trygdens midler
- vurdere virksomhetenes organisering og risikostyring for å sikre forsvarlig virksomhet og unngå uønskede hendelser

◦ virksomhetens interne analyse etter hendelser skal etterspørres

◦ vurdere behovet for møte med virksomheten i en tidlig fase etter hendelser hvor dette vurderes som aktuelt for å få opplyst saken, dette kan skje i samråd med Statens helsetilsyn

◦ sammenstille og følge opp overfor virksomhetene saksområder der det er avdekket flere uønskede hendelser

- vurdere i saker som gjelder selvmord og selvmordsforsøk

◦ om pasienten har fått forsvarlig behandling (herunder en selvmordsrisikovurdering)

◦ om ledelsen og ev. kvalitetsutvalg har analysert hendelsen og vurdert om det må iverksettes tiltak for unngå at lignende hendelser skjer igjen

◦ om tiltakene er implementert

◦ har virksomhetens selvmordsforebyggende arbeid

§ Det må om nødvendig innhentes opplysninger om virksomhetens selvmordsforebyggende arbeid. Statens helsetilsyn har utarbeidet en sjekklister for arbeidet, som også kan brukes til å vise virksomheten hvilke rutiner og prosedyrer vi forventer at de skal ha på plass.

- vurdere, i tilsynssaker mot helsepersonell med rusproblemer, om arbeidsgiver har/har hatt forsvarlige rammer rundt arbeidstakere med rusproblematikk
- ha oppmerksomhet rettet mot arbeidsgivernes rutiner for kontroll av kvalifikasjoner ved ansettelse av helsepersonell
- behandle saker som er knyttet til hendelser relatert til blodbankvirksomhet

◦ Statens helsetilsyn bidrar gjerne med råd, og ønsker derfor å bli kontaktet i slike saker

- følge opp helsepersonells meldeplikt til politi og barneverntjenester ved behandling av tilsynssaker overfor helsepersonell og virksomheter der barn er en del av saken

Saker som Fylkesmannen skal oversende til Statens helsetilsyn

- alvorlige saker hvor det er aktuelt å reagere med administrativ reaksjon
- saker som gjelder medisinsk og helsefaglig forskning, etter å ha innhentet relevante dokumenter og uttalelser i saken
- saker med alvorlig systemsvikt i virksomheter, etter å ha innhentet relevante dokumenter og uttalelser i saken, jf veileder for tilsynssaker.
- saker som gjelder både helsepersonell og virksomhet, skal sendes samlet

Fylkesmannen skal behandle enkelthenvendelser

- fra pasienter, brukere og pårørende om misnøye med helsepersonell og virksomhet
- fra helsepersonell, helsetjeneste, arbeidsgivere, offentlige myndigheter, pasientombud eller andre som tyder på at helsepersonell og/eller virksomhet har brutt lov eller forskrift

Fylkesmannens bruk av dataverktøy

- VeRA eller VIDAR brukes for å analysere rekvireringspraksis hos legene i aktuelle tilsynssaker.
- tilsynssakene registreres fortløpende i RegRoT. (Kun for helse. Gjelder inntil videre)

Bakgrunnsinformasjon

- [Veileder i behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker del. I](#) (Internserien 2/2009)
- [Veileder for behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker etter sosialtjenestelovgivningen](#) (Internserien 10/2008) Gjelder inntil videre.
- [Brev til Helsetilsynet i fylkene av 14. desember 2007 om tilsyn med blodbanker i henhold til blodforskriften](#)
- [Styrende dokumenter for behandling av tilsynssaker på Losen](#)
- [Sjekkliste for tilsynsmyndighetens gjennomgang av saker om selvmord og selvmordsforsøk hos pasienter under behandling i det psykiske helsevernet](#)
- [Nasjonale retningslinjer for forebygging av selvmord i psykisk helsevern](#) (IS – 1511 jan. 2008)
- [Brev til Helsetilsynet i fylkene av 18.3.2005 om Statens helsetilsyns oppfølging av arbeidsgivers rutiner for kontroll av helsepersonells kvalifikasjoner](#)
- [Brev til landets kommuner og helseforetak om arbeidsgivers kontroll av helsepersonells kvalifikasjoner av 18.3.2005](#)
- [VeRA på Losen](#)
- [RegRoT på Losen](#)

Resultatkrav

- Median saksbehandlingstid for tilsynssaker som avsluttes (hos Fylkesmannen) i 2012, skal være 5 måneder eller mindre ved maksimalt 2000 nye saker i 2012.
- Oppdatert registrering i RegRoT.

Rapportering

- Saksstatistikk skal rapporteres gjennom fagsystemet RegRoT per 30. april, 31. august og 31. desember 2012 med frister hhv. 5. mai 2012, 5. september 2012 og 7. januar 2013.
- Kopi av all korrespondanse som er knyttet til hendelser relatert til blodbankvirksomhet skal oversendes Statens helsetilsyn.
- Antall behandlede saker og saksbehandlingstid skal gjengis i årsrapporten til FAD.

Arbeidsmetode

- Det forutsettes at Fylkesmannen bruker resultatene fra registreringen i RegRoT i sin egen oppfølging av saksbehandlingen

Varselsordning

Oppdrag

Fylkesmannen skal

- på forespørsel delta ved vurderinger av varsel som sendes Statens helsetilsyn i henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 3-3a
- etter avtale delta ved utrykninger i varslings saker, og være i dialog med Statens helsetilsyn i den videre saksbehandlingen
- åpne tilsynssak dersom et varsel som ikke følges opp med utrykning, etter Statens helsetilsyns vurdering, må følges opp tilsynsmessig
- ha oppmerksomhet på etterlevelse av varslingsplikten, varslingsfrekvens og varslingskultur i sin dialog med og tilsynsvirksomhet overfor helseforetakene

Bakgrunnsinformasjon

- Lov om spesialisthelsetjenester m.m § 3-3 a
- Helsetilsynsloven § 2 – nytt 6. ledd
- [Oppdragsbrev fra HOD 20.5.2010](#) om opprettelse av utrykningsgruppe.
- [Notat om opprettelse av utrykningsgruppe ved alvorlige hendelser i spesialisthelsetjenesten 25.5.2010](#)
- [Brev fra Statens helsetilsyn 7.6.2010](#) til landets helseforetak.

Resultatkrav

- Deltagelse ved varselvurderinger og utrykninger
- Behandling av tilsynssaker som oppstår på grunnlag av varsel i tråd med veilederen for behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker og innenfor de fristene som er satt

Rapportering

- Kopi av avsluttende brev i tilsynssaker som er opprettet på grunnlag av varsel om hendelse med alvorlig og uventet utfall skal oversendes Statens helsetilsyn
- Registrering i RegRoT

Politisaker

Oppdrag

- Fylkesmannen skal bistå politi- og påtalemyndighet i å vurdere alvorlige hendelser med tanke på eventuell etterforskning.

- Fylkesmannen skal oversende saker som er ferdig etterforsket til Statens helsetilsyn for vurdering av om det skal begjæres påtale, jf. helsepersonelloven § 67.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om helsepersonell mv. § 67](#)
- [Retningslinjer for behandling av saker etter helsepersonelloven § 67](#). Rundskriv IK-2/2008 fra Statens helsetilsyn.

Resultatkrav

- Bistå politiet innenfor de frister som er satt.
- Oversende saker som er ferdig etterforsket innen de frister som er satt.

Rapportering

- Fylkesmannen skal løpende sende kopi av tilrådning av om det skal igangsettes etterforskning eller ikke til Statens helsetilsyn.
- I årsrapporten til FAD skal følgende omtales:

◦ Antall muntlige og skriftlige henvendelser fra politiet med spørsmål om etterforskning skal iverksettes

◦ Antall saker hvor Fylkesmannen ber politiet om å etterforske sak uten forutgående henvendelse fra politiet

Streikeovervåkning

Oppdrag

Fylkesmannen skal bistå Statens helsetilsyn ved overvåking av streik som kan medføre fare for liv og helse.

Bakgrunnsinformasjon

Løpende informasjon fra Statens helsetilsyn som vurderer om det er nødvendig å sette i gang overvåking i streikesituasjoner.

Resultatkrav

Overvåke streik etter instruks fra Statens helsetilsyn.

Rapportering

Rapportere løpende i henhold til de frister som Statens helsetilsyn til enhver tid setter.

82.2 Planlagt tilsyn

Tilsynsplan for helse- og omsorgstjenester

Dette oppdraget omfatter både helse- og omsorgstjenester i kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Oppdrag

- Fylkesmannen skal utarbeide tilsynsplan for 2012 som oppfyller volumkravet til antall systemrevisjoner og tilsyn som inngår i landsomfattende og egeninitiert tilsyn. Planen skal inneholde oversikt over:

o planlagte systemrevisjoner spesifisert på tema, kommuner/virksomheter og tidspunkt for gjennomføring

o annen planlagt tilsynsaktivitet spesifisert på tema, metode, kommuner/virksomheter og tidspunkt for gjennomføring

o planlagte kartlegginger som Fylkesmannen utfører som tilsynsmyndighet

- Tilsyn som berører både helsetjenester og omsorgstjenester som hørte inn under den tidligere sosialtjenesteloven, kan også i 2012 telles som to tilsyn, jf nedenfor.
- Der hvor det gjennomføres tilsyn som også omfatter barneverntjenester og/eller sosiale tjenester i Nav, skal dette fremgå av tilsynsplanen.
- Fylkesmannen skal samordne planen for tilsyn med helse- og omsorgstjenester med planene for tilsyn med barneverntjenester og sosiale tjenester i Nav, for å bidra til at staten er koordinert i sine tilsynsaktiviteter overfor kommunene.

Bakgrunnsinformasjon

- [Kommuneloven kapittel 10 A - Statlig tilsyn med kommunen eller fylkeskommunen](#)
- [Helsetilsynsloven § 2](#)

Resultatkrav

- Tilsynsplan skal leveres innen 20. januar 2012.
- Tilsynsplanene for planlagt tilsyn som inngår i volumkrav for 2012 skal leveres i Excel-mal utarbeidet av Statens helsetilsyn.
- Fylkesmennene skal som tidligere gjennomføre tilsyn rettet mot helse- og omsorgstjenester i et volum som tilsvarer minst 480 tilsyn utført som systemrevisjoner. Fordelingen på tjenesteområder fremgår av tabellen på neste side. Kolonne 2 lister opp de samlede, bindende volumkravene for tilsyn med helse- og omsorgstjenester. I kolonne 3 og 4 er disse kravene fordelt på hhv kommunale helse- og omsorgstjenester (ca 80 % av tilsynene) og spesialisthelsetjenester (ca 20 %). Denne fordelingen er veiledende. I kolonne 5 er antall forventede tilsyn med spesialisthelsetjenesten summert per helseregion.

	Bindende volumkrav	Veiledende fordeling		
Embete	Tilsyn med helse- og omsorgstjenester	Tilsyn komm. helse- og omsorgstjenester	Tilsyn spesialisthelsetjenester	<i>Summert: Spesialisthelsetjenestetilsyn per region</i>
Østfold	27	21	6	
Oslo og Akershus	54	43	11	
Hedmark	24	19	5	

Oppland	24	19	5	52
Buskerud	27	21	6	
Vestfold	24	19	5	
Telemark	22	17	5	
Aust-Agder	20	16	4	
Vest-Agder	21	16	5	
Rogaland	34	27	7	19
Hordaland	38	30	8	
Sogn og Fjordane	21	17	4	
Møre og Romsdal	28	22	6	16
Sør-Trøndelag	27	21	6	
Nord-Trøndelag	21	17	4	
Nordland	28	22	6	15
Troms	22	17	5	
Finnmark	18	14	4	
Totalt	480	378	102	

Arbeidet med statsbudsjettet for 2012 har bygget på volumkrav til planlagt tilsyn med sosialtjenesteloven (til sammen 180 tilsyn i landet) og helselovgivningen før helse- og omsorgstjenesteloven trer i kraft (til sammen 300). For å unngå en utilsiktet økning i volumkravene, videreføres i 2012 ordningen der ett felles tilsyn med to tjenesteområder telles på begge områder. Volumkravet vil bli tilpasset ny lovgivning fullt ut fra 2013.

- Hver systemrevisjon som gjennomføres felles med tema innen sosiale tjenester i Nav og/eller barneverntjenester kan telles som tilsyn på alle områdene.
- Hver systemrevisjon som gjennomføres med tjenester som var omfattet av både tidligere sosialtjenestelov og tidligere helselovgivning, inngår i volumkravet for begge.
- Hver systemsrevisjon som gjennomføres felles med spesialisthelsetjenesten og kommunal helse- og omsorgstjenester inngår i volumkravet for begge (alle) tjenestene.
- I det landsomfattende tilsynet med henvisninger vedrørende kreft teller en systemrevisjon som omfatter to eller flere sykehus som to eller flere revisjoner.
- Hver systemrevisjon som gjennomføres i samarbeid mellom flere embeter i samme helseregion, inngår i volumkravet til begge/alle embeter.
- Tilsyn som gjennomføres med annen metodikk enn systemrevisjon teller med i volumkravet med samme vektning som er benyttet i eldretilsynet 2010-11:

◦ Tilsyn med fastleger og små virksomheter teller 1,0

◦ Stikkprøver og uanmeldt tilsyn teller 0,5

◦ Sjølmeldingstilsyn teller 0,2

Rapportering

- Innen 31. mai skal Fylkesmannen sende inn oppdatert tilsynsplan per 30. april, med angivelse av hvilke tilsyn som er gjennomført, en vurdering av status for gjennomføringen av tilsynsplanen, og en angivelse av forventet status per 31. desember.
- Innen 20. januar 2013 skal Fylkesmannen sende inn avsluttet tilsynsplan per 31. desember, med angivelse av hvilke tilsyn som er gjennomført.
- Rapport for planlagte tilsyn som inngår i volumkrav avgis i samme Excel-fil som tilsynsplanen for disse tilsynene.
- Alle brudd på lov- og forskriftskrav i tilsyn som er gjennomført før 31. desember 2011, og som ikke er rettet ved utgangen av 2012, skal oppsummeres i eget brev ved innsending av rapportering på tilsynsplanen innen 20. januar 2013.
- Kopi av avslutningsbrevet for hvert tilsyn skal sendes til postmottak@helsetilsynet.no.

Arbeidsmetode

- Tilsynsplanen skal bygge på kunnskap om og vurdering av sårbarhet og risiko, herunder klager, fare for brudd på helse- og omsorgslovgivningen og/eller opplysninger om svikt overfor utsatte eller sårbare grupper som faller inn under helse- og omsorgslovgivningen.
- Før tilsynsplanene i de enkelte embetene besluttet, skal fylkesmennene innenfor en helseregion drøfte tilsyn med spesialisthelsetjenesten i helseregionen for 2012. Se nærmere om dette under Regional planlegging av tilsyn med spesialisthelsetjenesten nedenfor.

Regional planlegging av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Oppdrag

Fylkesmennene innen samme helseregion skal utarbeide felles tilsynsplan for tilsyn med spesialisthelsetjenesten i helseregionen. Tilsynene skal inngå også i Fylkesmannens tilsynsplan for helse- og omsorgstjenester.

Resultatkrav

Tilsynsplan for spesialisthelsetjenesten i helseregionen skal leveres innen 20. januar 2012.

Rapportering

- Tilsyn med spesialisthelsetjenesten rapporteres som del av rapporteringen ovenfor (på tilsynsplan for helse- og omsorgstjenester).

Arbeidsmetode

- Før tilsynsplanene i de enkelte embetene besluttet, skal fylkesmennene innenfor en helseregion drøfte tilsyn med spesialisthelsetjenesten i helseregionen for 2012. Antall tilsyn med spesialisthelsetjenesten i helseregionen, fordeling på det enkelte helseforetak og lokalisering/institusjon og tema skal inngå i drøftelsene. Som utgangspunkt for drøftelsene skal resultatkravene/volumkravene for henholdsvis det enkelte embete og den enkelte helseregionen legges til grunn.
- Dersom risikovurderingene som ligger til grunn for tilsyn med spesialisthelsetjenesten gir grunnlag for å øke antall systemrevisjoner i ett fylke, mot tilsvarende reduksjon av antall systemrevisjoner i et annet fylke, skal dette fremkomme av tilsynsplanen.

Gjennomføring av tilsyn

Oppdrag

- Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn som fastlagt i tilsynsplanen.
- Fylkesmannen skal følge opp tilsyn der det identifiseres brudd på lov- og forskriftskrav inntil feil er rettet og forholdene brakt i samsvar med lov og forskrift. Når Fylkesmannen vurderer alle brudd på lov- og forskriftskrav ved tilsynet som rettet, skal tilsynet avsluttes og virksomheten orienteres om dette i eget brev.

Bakgrunnsinformasjon

- [Helsetilsynsloven](#)
- [Prosedyre for tilsyn utført som systemrevisjon](#) (Internserien 1/2008)
- [Mal for rapportering fra systemrevisjoner](#)
- [Retningslinjer for oppfølging og avslutning av tilsyn ved lovbrudd i virksomheter](#) (Internserien 8/2011)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#)

Resultatkrav

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn i henhold til volumkrav i tabellen foran ("Krav til omfang av planlagt tilsyn i 2012".)

Rapportering

- Rapport fra det enkelte tilsyn sendes Statens helsetilsyn elektronisk i Word til postmottak@helsetilsynet.no. Rapporten blir publisert på <http://www.helsetilsynet.no/no/Tilsyn/Tilsynsrapporter/>. [Rapportmalen](#) som er utarbeidet av Statens helsetilsyn skal benyttes
 - Kopi av Fylkesmannens brev til virksomheten ved oversendelse av rapporten skal følge med.
- Brev fra Fylkesmannen til virksomheten ifm. at et tilsyn der det er identifisert brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet, skal sendes i kopi til Statens helsetilsyn.
- Rapport fra gjennomføring av tilsyn skal sendes Statens helsetilsyn innen 20. januar 2013, i mal/skjema publisert på Losen under "[Styringssystem > Planlegging og rapportering](#)".
- Det totale omfanget av systemrevisjoner, andre tilsyn og sentrale funn skal omtales i årsrapporten til FAD.

Tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Oppdrag

- Fylkesmannen må være forberedt på å bistå Statens helsetilsyn med å samle og oppsummere tilsyns-/klagesaker som omhandler kommunale tjenester til eldre. Kunnskapen vil bli brukt til å nansere, forsterke eller modifisere funn og erfaringer fra den kommunale delen av den 4-årige satsingen på tilsyn med tjenester til eldre.
- Fylkesmannen skal, som del av landsomfattende tilsyn i 2012, gjennomføre systemrevisjon med kommunenes praktisering av pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A.
- Fylkesmannen skal gjennomføre stedlig tilsyn der Fylkesmannen har godkjent gjeldende vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning, og hvor det ikke tidligere har vært gjennomført stedlig tilsyn.

- Fylkesmannen skal ut fra en risiko- og sårbarhetsvurdering, gjennomføre andre stedlige tilsyn der det utføres eller er stor sannsynlighet for at det utføres tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning.

Bakgrunnsinformasjon

- Veileder for landsomfattende tilsyn med kommunenes praktisering av pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A
- [Prop.1 S \(2011-2012\) fra Helse- og omsorgsdepartementet, kapittel 721 Statens helsetilsyn.](#)
- [Prosedyre for tilsyn utført som systemrevisjon](#) (7. januar 2008)
- [Mal for rapportering fra systemrevisjoner](#)
- [Retningslinjer for oppfølging og avslutning av tilsyn ved lovbrudd i virksomheter](#) (Internserien 8/2011)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets nettsider](#)
- [Nasjonal strategi for forebygging av infeksjoner i helsetjenesten og antibiotikaresistens \(2008-2012\).](#)
- [Prosedyre for gjennomføring og rapportering av stedlige tilsyn med bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning](#) (Internserien 14/2010)
- Rapportmal for stedlig tilsyn

Resultatkrav

- Minst halvparten av tilsynene i helse- og omsorgstjenester i kommunene bør falle innenfor det landsomfattende tilsynet med kommunenes praktisering av pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A. Resten rettes inn mot temaer embetene selv peker ut på bakgrunn av lokal risikovurdering, gjerne ved gjenbruk av tidligere veiledere for landsomfattende eller lokalt initierte tilsyn.
- Tilsyn med kommunenes praktisering av pasient- og brukerrrettighetsloven kap 4A gjennomføres i samsvar med utarbeidet veileder fra Statens helsetilsyn. Veilederen vil bli oppdatert i forhold ny lovgivning, og foreligge i 2012.
- Tilsyn som gjennomføres med annen metodikk enn systemrevisjon teller med i volumkravet med samme vektning som er benyttet i eldretilsynet 2010-11:
 - o Tilsyn med fastleger og små virksomheter teller 1,0
 - o Stikkprøver og uanmeldt tilsyn teller 0,5
 - o Sjølmeldingstilsyn teller 0,2

Rapportering

- Dokumentasjon fra det enkelte tilsyn sendes elektronisk til Statens helsetilsyn ved postmottak@helsetilsynet.no
- Rapport fra den enkelte systemrevisjon i det landsomfattende tilsynet sendes fortløpende og innen 15. november 2012 elektronisk i Word til Statens helsetilsyn ved postmottak@helsetilsynet.no.
- Rapporten blir publisert på <http://www.helsetilsynet.no/no/Tilsyn/Tilsynsrapporter/>. [Rapportmalen](#) som er utarbeidet av Statens helsetilsyn, skal benyttes når tilsyn gjennomføres som systemrevisjon.
- Rapporter til kommunene etter tilsyn som er gjennomført med annen metode enn systemrevisjon skal sendes elektronisk til Statens helsetilsyn.

- Kopi av brev fra Fylkesmannen til virksomheten ved oversending av tilsynsrapporten skal følge med.
- Kopi av brev fra Fylkesmannen til virksomheten når et tilsyn der det er identifisert brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet, skal sendes til Statens helsetilsyn.
- Rapporter fra stedlige tilsyn skal ikke sendes Statens helsetilsyn fortløpende. Statens helsetilsyn vil ta kontakt og be om rapporter ved behov.
- Det totale omfanget av systemrevisjoner, andre tilsyn og sentrale funn skal omtales i årsrapporten til FAD

Tilsyn i spesialisthelsetjenesten

Oppdrag

- Fylkesmannen skal, som del av landsomfattende tilsyn, gjennomføre systemrevisjon med spesialisthelsetjenestens håndtering og vurdering av henvisninger mv. i kreftbehandlingen.
- Tilsynene skal gjennomføres av regionale tilsynslag, og i henhold til veileder fra Statens helsetilsyn.
- Fylkesmannen skal være forberedt på å bistå i utviklings- og oppfølgingsarbeid etter spesialisthelsetjenesteprojektet.

Bakgrunnsinformasjon

- Veileder for tilsyn med spesialisthelsetjenestens håndtering og vurdering av henvisninger mv. i kreftbehandlingen
- [Prosedyre for tilsyn utført som systemrevisjon](#) (Internserien 1/2008)
- [Mal for rapportering fra systemrevisjoner](#)
- [Retningslinjer for oppfølging og avslutning av tilsyn ved lovbrudd i virksomheter](#) (Internserien 8/2011)
- [Statens helsetilsyns brev av 23. juni 2006 om etablering av rutine for rapportering av avslutning av tilsyn - merking av tilsynsrapporter på Helsetilsynets internettsider](#)

Resultatkrav

- Tilsyn som inngår i landsomfattende tilsyn, skal være gjennomført i det antall som blir bestemt og beskrevet i veilederen.
- Alle tilsynsrapporter skal foreligge i Statens helsetilsyn innen 1. desember 2012.

Rapportering

- Tilsynsrapporter fra det enkelte tilsyn sendes fortløpende og innen 1. desember 2012, elektronisk i Word til Statens helsetilsyn ved postmottak@helsetilsynet.no
- Rapportene blir publisert på <http://www.helsetilsynet.no/no/Tilsyn/Tilsynsrapporter/>. [Rapportmalen](#) som er utarbeidet av Statens helsetilsyn, skal benyttes når tilsyn gjennomføres som systemrevisjon. Rapportformat vil være angitt i veileder.
- Kopi av brev ved oversending av tilsynsrapporter fra Fylkesmannen til virksomheten, skal følge med.
- Kopi av avslutningsbrevet for hvert tilsyn skal sendes til Statens helsetilsyn.
- Det totale omfanget av tilsynsaktiviteter og sentrale funn skal omtales i årsrapporten (FAD).

Redningstjenesten

Oppdrag

- Fylkesmannen skal sikre at de som er oppnevnt som helsetjenestens representanter i den kollektive redningsledelsen ved hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene, følger retningslinjer for dette arbeidet gitt av overordnede myndigheter.

Bakgrunnsinformasjon

- [Samleside på helsetilsynet.no](#)
- [Retningslinjer for fylkeslegenes funksjon som representant for helsetjenesten ved hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene. \(Gjelder inntil videre.\)](#)
- [Organisasjonsplan for redningstjenesten i Norge ved kgl. resolusjon av 4.7.1980](#)

Tilsyn med petroleumsvirksomheten Oppdrag

- Fylkesmannen i Rogaland skal utarbeide plan for tilsyn med innretninger i norsk olje- og gassindustri med hjemmel i petroleumsloven og sørge for at dette tilsynet og oppfølging av det er koordinert med Petroleumsilsynets aktiviteter.
- Fylkesmannen i Rogaland skal i henhold til inngått avtale med Sjøfartsdirektoratet bistå dem ved tilsyn med flyttbare innretninger i petroleumsvirksomheten i den utstrekning dette ikke kommer i konflikt med egne lovpålagte tilsynsoppgaver.
- Fylkesmannen i Rogaland skal føre tilsyn med anlegg på land vedrørende bestemmelsene gitt i eller i medhold av petroleumsloven. Disse anleggene er lokalisert til ulike deler av landet.
- Fylkesmannen i Rogaland skal bidra med tilsynserfaringer i arbeidet med revisjon av forskriftene etter petroleumsloven.

Bakgrunnsinformasjon

- [Brev av 14. november 2011 fra Statens helsetilsyn til Fylkesmannen i Rogaland om delegasjon av tilsynsmyndighet etter petroleumslovgjevinga m.v.](#)
- Avtale mellom det tidligere Helsetilsynet i Rogaland og Sjøfartsdirektoratet (1. januar 2009) gjelder inntil videre.

Resultatkrav

- Omfanget av tilsynsaktiviteter skal være på nivå med de foregående årene.

Rapportering

- Fylkesmannen i Rogaland skal oversende tilsynsrapport fra den enkelte revisjon/systemrevisjon elektronisk til Statens helsetilsyn ved postmottak@helsetilsynet.no. Rapporten blir publisert på www.helsetilsynet.no/no/Tilsyn/Tilsynsrapporter/.
- Kopi av Fylkesmannens brev til virksomheten ved oversendelse av rapporten skal følge med.
- Fylkesmannen i Rogaland skal rapportere systemrevisjoner med hjemmel i petroleumsloven i Excel-mal publisert på Losen under "[Styringssystem>Planlegging og rapportering](#)" med frist 20. januar 2013
- Andre tilsyn og antall uttalelser i forbindelse med vedtak om samtykke etter petroleumsloven, rapporteres tekstlig sammen med annen rapportering 20. januar 2013.

Det totale omfanget av systemrevisjoner, andre tilsyn og sentrale funn skal omtales i årsrapporten til FAD.

82.3 Klager på helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven m.fl.

Oppdrag

Fylkesmannen skal:

- behandle klager hjemlet i pasient- og brukerrettighetsloven og tannhelsetjenesteloven
- vurdere kopi av vedtak og behandle klager etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A i samsvar med retningslinjer utarbeidet av Statens helsetilsyn. (Gjelder inntil videre)
- registrere alle klagesaker fortløpende i RegRoT. (Gjelder inntil videre)
- implementere endringer i forbindelse med ny helse- og omsorgslovgivning

Bakgrunnsinformasjon

- Fylkesmannen skal arbeide i henhold til [veileder i behandling av klagesaker etter sosialtjenesteloven kap. 4](#) (Internserien 8/2008) Gjelder inntil videre
- [Veileder i behandling av pasientrettighetsklager](#) (Internserien 5/2009) Gjelder inntil videre.
- [Retningslinjer for Fylkesmannens behandling av vedtak og klagesaker etter Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A](#). IK-3/2008 av 19. desember 2008
- [Rapporteringskrav for Helsetilsynet i fylkene vedrørende mottak og behandling av kopi av vedtak samt klager på vedtak om helsehjelp hjemlet i pasientrettighetsloven kap 4A](#), brev fra Statens helsetilsyn av 19. desember 2008 og 10. desember 2009
- [Styrende dokumenter for behandling av klagesaker på Losen](#)

Resultatkrav

- Minst 90 prosent av alle sakene som behandles etter pasient- og brukerrettighetsloven og tannhelsetjenesteloven som avsluttes i 2012 skal ha en saksbehandlingstid på 3 måneder eller mindre
- For klagesaker som gjelder nødvendige reiseutgifter mellom hjem og behandlingssted skal median saksbehandlingstid være 3 måneder eller mindre.

Rapportering

- Rapportere på eget skjema for "[Rapportering av klagesaker etter sosialtjenesteloven...](#)" frist 20. januar 2013.(Gjelder inntil videre)
- Rapportere saksstatistikk gjennom fagsystemet RegRoT per 30. april, 31. august og 31. desember 2012 med frist hhv. 5. mai 2012, 5. september 2012 og 7. januar 2013.
- Rapportere om vedtak og klager hjemlet i pasient- og brukerrettighetsloven kap. 4A i henhold til rapporteringskrav i brev av 19. desember 2008 og 10. desember 2009 som inkluderer:
 - o antall mottatte kopier av vedtak
 - o antall mottatte kopier av vedtak som varer mer enn 3 måneder
 - o antall mottatte kopier av vedtak tatt til etterretning
 - o antall vedtak besvart
 - o antall vedtak opphevet
 - o antall vedtak endret

Rapportering skal skje per 30. april, 31. august og 31. desember 2012, med frist hhv. 5. mai 2012, 5. september 2012 og 7. januar 2013.

- Antall behandlede saker og saksbehandlingstid skal gjengis i årsrapporten til FAD.

82.9 Andre oppdrag

Oppgaver etter lov om kommunal helse- og omsorgstjenester kap. 9

Oppdrag

- Fylkesmannen skal gjennomgå meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner.
- Fylkesmannen skal behandle klager på meldte beslutninger om skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner.
- Fylkesmannen skal overprøve vedtak om planlagte skadeavvergende tiltak og tiltak for å dekke grunnleggende behov.
- Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra utdanningskrav.
- Fylkesmannen skal forberede eventuelle klagesaker for fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.
- Fylkesmannen skal implementere retningslinjer for fylkesmennes saksbehandling av beslutninger, vedtak, dispensasjoner og klager etter sosialtjenesteloven. kap. 4A. (Gjelder inntil videre)
- Om stedlig tilsyn – se under "Planlagt tilsyn".

Bakgrunnsinformasjon

- [Rundskriv U-14/2003 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning](#) Rundskriv U-14/2004 fra Helse- og omsorgsdepartementet.
- [Retningslinjer for behandling av vedtak og klagesaker etter pasientrettighetsloven kapittel 4A](#) Rundskriv IK-3/2008 fra Statens helsetilsyn.

Resultatkrav

- Overprøving av vedtak og behandling av søknader om dispensasjon skal skje fortløpende og behandlingstiden ikke overstige tre måneder.

Rapportering

- En kortfattet redegjørelse på aktiviteter skal inngå i årsrapporten til FAD.
- Informasjon om hvordan rapportering skal skje til Statens helsetilsyn vil bli gitt i eget brev.

Helse- og omsorgsmelding

Oppdrag

Fylkesmannen skal utarbeide helse- og omsorgsmelding for 2011.

- Meldingen skal bygge på tilsynserfaringer og kunnskap som er etablert gjennom områdeovervåking.
- Meldingen skal omtale tema av vesentlig betydning for trygge helse- og omsorgstjenester og evt. barneverntjenester og sosiale tjenester i Nav.

- Meldingen skal inneholde en oppsummering av innkomne meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3.
- Meldingen kan også omtale de viktigste enkelttilsynene og funn.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten § 2 annet ledd.](#)
- [Spesialisthelsetjenesteloven § 3-3](#)

Resultatkrav

- Helse- og omsorgsmelding for 2011.

Rapportering

- Helse- og omsorgsmelding for 2011 skal oversendes Statens helsetilsyn innen 1. mars 2012.

Kartlegginger

Oppdrag

Fylkesmannen skal sørge for å ha god oversikt over og kunnskap om områder og problemstillinger, blant annet som ledd i planlegging av tilsyn. Kunnskapsinnhenting kan for eksempel skje gjennom kartlegginger.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal beslutte hvordan resultatene av kartleggingen skal følges opp tilsynsmessig.

Rapporteringskrav

- Resultatet av kartlegginger gjennomført av Fylkesmannen skal formidles til de som har levert opplysninger og andre relevante mottakere.
- Resultater kan formidles gjennom helse- og omsorgsmelding, rapporter, artikler, møter eller seminarer.
- Resultat fra kartlegginger (rapporter el.) som Fylkesmannen gjennomfører skal sendes til Statens helsetilsyn elektronisk og fortløpende ved postmottak@helsetilsynet.no. Resultatet kan bli publisert på Losen.

Tjenester til den samiske befolkningen

På bakgrunn av vurderingen Statens helsetilsyn foretok i 2010 vedrørende utfordringene knyttet til tjenester til den samiske befolkningen, utarbeider Statens helsetilsyn en veileder for tilsyn med om kommuner og helseforetak tilrettelegger for kommunikasjon på samisk når det ytes helse- og omsorgstjenester. Veilederen skal ferdigstilles i 2012 og vil være aktuell som selvstendig tema for tilsyn eller som deltema ved andre tilsyn i kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk, og i helseforetak som mottar pasienter fra disse områdene.

Meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3

Meldeordningen etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 opphører som en oppgave fra 1. juli 2012.

Oppdrag

- Fylkesmannen skal håndtere meldingene i tråd med Statens helsetilsyns retningslinjer av 1. juni 2008.
- Fylkesmannen skal påse at § 3-3- meldinger er korrekt utfylt, og sørge for at meldingene blir registrert i databasen (Meldesentralen).
- De som har elektronisk meldeordning, skal saksbehandle § 3-3-meldingene i saksbehandlingssystemet eMeSS.
- Fylkesmannen skal ha oppmerksomhet på meldefrekvens og meldekultur.
- Det skal være løpende dialog med virksomhetene om deres bruk av § 3-3-meldinger i internt kvalitetsarbeid. Fylkesmannen skal ha dialog med virksomhetene om meldingene, ivaretagelse av meldeplikten og om hvordan meldinger er benyttet i kvalitetsarbeidet.
- Tilsynsmessig oppfølging av meldinger skal skje i henhold til Veileder for behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker del I.

Bakgrunnsinformasjon

- [Retningslinjer for Fylkesmannens håndtering av § 3-3 meldinger](#) gjeldende fra 1. juni 2008. (Internserien 6/2008)
- [Meldeplikt til fylkeslegen om betydelige personskader - spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 - Justering av meldeordninger](#) Rundskriv I-54/2000 fra Helse- og omsorgsdepartementet.
- [Veileder i behandling av hendelsesbaserte tilsynssaker del I](#) (Internserien 2-2009)
- [Nasjonale retningslinjer for forebygging av selvmord i psykisk helsevern](#) (IS – 1511 jan. 2008 fra Helsedirektoratet)
- [Elektronisk meldeordning på Losen](#)
- [Revidert meldeskjema IK-2448](#) av 3. september 2007
- [Veiledning til revidert meldeskjema IK-2448](#)
- [Bruerveiledning til eMeSS av 24. september 2010](#)

Resultatkrav

- Fylkesmannen skal registrere og saksbehandle meldinger fortløpende i databasen (Meldesentralen) iht. retningslinjene. Ved bruk av elektronisk meldeordning skjer dette automatisk.
- Fylkesmannens vurdering av helseforetakets kvalitetsarbeid i den enkelte sak skal fremgå av registreringen i eMeSS/Meldesentralen.

Rapportering

- En oppsummering av innkomne § 3-3-meldinger i 2011 skal omtales i Helse- og omsorgsmeldingen og i årsrapporten til FAD.

Arbeidsmetode

- Statens helsetilsyn vil bistå med nødvendig opplæring og brukerstøtte til brukerne av det elektroniske saksbehandlingssystemet (eMeSS) for behandling av § 3-3 meldingene.

Håndtering av varsel fra helseinstitusjon om innleggelse med hjemmel i lov om kommunal helse- og omsorgstjenester §§ 10-2 og 10-3

Oppdrag

Fylkesmannen skal følge opp varsler som gjelder tilbakeholdelse av rusmiddelavhengige, herunder gravide rusmiddelavhengige uten eget samtykke.

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §§ 10-2 og 10-3](#)
- [Lov om spesialisthelsetjenesten § 3-13](#)

Rapportering

- Antall mottatte varsler i hvert fylke per 31. desember 2012 skal oppsummeres i brev som følger rapporteringen til Statens helsetilsyn pr. 31. desember 2012, med frist 20. januar 2013.

Prioritering av områder for tilsyn 2014

I forbindelse med Statens helsetilsyns justering av styringsprosessene, er kalenderen for prioriteringsprosessen endret. Områder for tilsyn i 2013 ble besluttet 26. oktober 2011.

Oppdrag

Fylkesmannen skal komme med forslag til tema for prioritering av tilsyn og satsingsområder for 2014, basert på informasjon fra eget fylke.

Bakgrunnsinformasjon

Brev medio juni 2012 fra Statens helsetilsyn til fylkesmennene.

Rapportering

Forslag og synspunkter til tilsynsaktiviteter i 2014 sendes Statens helsetilsyn innen 1. september 2012.